

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 88/05

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 12. októbra 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányu prerokoval sťažnosť JUDr. M. Š., bytom P., zastúpeného advokátkou Mgr. M. M., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 82/01 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 318/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. M. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 82/01 p o r u š e n é b o l o .

2. JUDr. M. Š. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý nahradiť JUDr. M. Š. trovy právneho zastúpenia v sume 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) na účet advokáta JUDr. M. M., B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý nahradiť JUDr. M. Š. trovy právneho zastúpenia v sume 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) na účet advokátky Mgr. M. M., K., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti JUDr. M. Š. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2005 doručená sťažnosť JUDr. M. Š., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. M. M., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 82/01 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 318/04 o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 29. novembra 2000 jeho zamestnávateľ (R., a. s., B.) zrušil jeho pracovné miesto a 8. novembra 2001 mu adresoval výpoveď z pracovného pomeru napriek tomu, že od 28. decembra 2000 do 18. januára 2001 bol

dočasne práceneschopný. V júni 2001 podal sťažovateľ žalobu okresnému súdu o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. V tomto konaní došlo podľa jeho názoru k zbytočným priet'ahom. Prvé pojednávajúce sa konalo takmer až poldruha roka od podania žaloby. Aj ďalšie pojednávajúce boli vytyčované v takých dlhých lehotách, ktoré možno označiť za zbytočné priet'ahy. Okresný súd zamietol päť návrhov na vydanie predbežného opatrenia. Dňa 10. decembra 2002 vyhovel žalobe a rozhodol o neplatnosti výpovede. Krajský súd 25. júna 2003 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd opäť rozhodol 28. mája 2004. Proti tomuto rozhodnutiu podal odporca (zamestnávateľ sťažovateľa) odvolanie. Vo veci bolo, ako sa uvádza v podaní právneho zástupcu sťažovateľa zo 16. júna 2005, právoplatne rozhodnuté 19. mája 2005, teda až po podaní sťažnosti ústavnému súdu.

Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 000 Sk. Svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tým, že od podania žaloby nie je doteraz vo veci právoplatne rozhodnuté, čo u neho vyvoláva stav právnej neistoty a zároveň sa nemôže zamestnať, a tým zabezpečiť svojej rodine základné potreby.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že od 11. júna 2001 (podaná žaloba) nebolo do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu občianske súdne konanie o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy právoplatne skončené. Sťažovateľ namieta dlhé časové odstupy medzi jednotlivými pojednávajúcimi a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti, ako aj v jej doplneniach z 18. februára 2005 a 10. marca 2005 sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Postupom Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave vo veci pod sp. zn. 12 C 82/01 boli porušené nasledovné základné práva a slobody:

Právo na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

Právo na spravodlivé súdne konanie v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (...).

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu v Bratislave, príp. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vo veci pod sp. zn. 12 C 82/01, aby vo veci konal (...) bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi (...) primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.500.000,- Sk (...) a náhradu trov právneho zastúpenia (zatiaľ) vo výške 5 300 Sk za 2 úkony právnej pomoci (...), ktorú je Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave povinný nahradiť sťažovateľovi na účet právneho zástupcu JUDr. M. M. (...).“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu, ktorá vo svojom vyjadrení z 30. mája 2005 uviedla prehľad vykonaných úkonov v danej právnej veci a poukázala na to, že okresný súd konal v predmetnej právnej veci v súlade s právnymi predpismi. Samotnú dĺžku konania ovplyvnila aj skutočnosť, že vo veci bolo podaných päť návrhov na vydanie predbežného opatrenia a jeden návrh na prerušenie konania, v dôsledku čoho okresný súd musel zisťovať splnenie podmienok na rozhodnutie o podaných návrhoch. Predsedníčka okresného súdu navrhla, aby sťažovateľovi nebolo priznané finančné zadosťučinenie z dôvodu, že k zavinenému prietahu zo strany konajúceho zákonného sudcu nedošlo.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka krajského súdu, ktorá vo svojom vyjadrení zo 4. mája 2005 uviedla prehľad vykonaných úkonov v danej právnej veci a poukázala na to, že tvrdenia sťažovateľa sú neopodstatnené. Z úkonov vykonaných krajským súdom je podľa jej názoru zrejmé, že konanie krajského súdu nie je poznačené zbytočnými prietahmi, ktoré by boli spôsobené postupom, resp. nečinnosťou krajského súdu.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 30. mája 2005 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania. Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení zo 4. mája 2005 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania. Sťažovateľ v podaní zo 16. júna 2005 nesúhlasil s upustením od ústneho pojednávania a požiadal o jeho vytýčenie.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 88/05-21 zo 16. marca 2005 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

Dňa 17. augusta 2005 sa uskutočnilo pojednávanie za účasti sťažovateľa a jeho novozvolenej právnej zástupkyne Mgr. M. M. Zástupcovia oboch súdov svoju neúčast' na verejnom ústnom pojednávaní ospravedlnili. Právna zástupkyňa sťažovateľa na základe výzvy ústavného súdu odôvodnila primerané finančné zadosťučinenie požadované sťažovateľom. Zdôraznila najmä jeho osobné a rodinné pomery, ktoré sa dlhodobosťou sporu odrážajú na jeho zlom zdravotnom stave, ale aj na rodinných pomeroch, pretože je živiteľom mnohopočetnej rodiny. Zdôraznila, že sťažovateľ podnikol všetky právne kroky, ktoré mu umožňoval právny poriadok, avšak napriek tomu nedokázal spor ukončiť a zastaviť jeho nepriaznivý vplyv na život svoj, ako aj jeho rodiny.

Sťažovateľ odmietol argumentáciu oboch súdov s tým, že podľa jeho názoru došlo k priet'ahom v konaní oboch súdov, ktoré mali za následok porušenie jeho základných práv a slobôd. K veci sa sťažovateľ osobne vyjadril a zdôraznil, že si vyžiadal štatistiku z Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, podľa ktorej sa v roku 2001 pracovné spory končili v priemere za 17,3 mesiaca, a zdôraznil, že v jeho prípade je to trojnásobná doba. Znovu akcentoval peripetie celého pracovného sporu, ktoré sú príčinou jeho zlého zdravotného stavu, ako aj zlého sociálneho postavenia jeho rodiny. Uviedol, že u odporcu v pracovnoprávnej veci došlo k účelovému premiestneniu majetku na osoby, na ktoré je vydaný zatykač, čím došlo k zmareniu jeho finančnej pohľadávky.

Pokiaľ ide o samotné konanie pred všeobecnými súdmi, toto bolo už skončené, avšak rozhodnutie dosiaľ nie je právoplatné.

Sťažovateľ viackrát písomne doplnil svoje podanie, a to listami doručenými ústavnému súdu 23. augusta 2005, 25. augusta 2005, 6. septembra 2005, 12. septembra 2005 a 16. septembra 2005.

V uvedených listoch sťažovateľ vyslovil nespokojnosť so svojím právnym zastúpením. Keďže jeho advokátka zastupovala v konaní pred ústavným súdom prvýkrát,

požiadal o možnosť zastupovať sa sám, pretože, ako uviedol, má dlhoročnú prax a vysokoškolské právnické vzdelanie.

V tejto časti ústavný súd poukazuje na to, že pri požiadavke povinného právneho zastúpenia navrhovateľa v konaní pred ústavným súdom podľa § 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nie je možná žiadna výnimka, preto ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

V ďalšom svojom písomnom podaní sťažovateľ trval na opätovnom vytýčení verejného pojednávania za bezpodmienečnej účasti zástupcov všeobecných súdov. Uviedol tiež judikaturu Európskeho súdu pre ľudské práva, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom podľa jeho názoru pri posudzovaní porušenia práv pristupuje aj štvrté kritérium, a to zabezpečenie prostriedkov na živobytie. Uviedol, že počas štvorročného konania na všeobecných súdoch nedostával prostriedky na živobytie, nemal istotu, že súdy vynesú právoplatné rozhodnutie, že odporca nepresunie majetok a že vo veci bude pripustené dovolanie.

Ústavný súd preskúmal i tieto návrhy sťažovateľa, nezistil však dôvod na opakovanie ústneho pojednávania, pretože od jeho opakovania sa nedalo očakávať ďalšie objasnenie veci. Preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

II.

Ústavný súd zo sťažnosti, z písomných vyjadrení účastníkov, ale najmä zo spisu okresného súdu sp. zn. 12 C 82/01 a spisu krajského súdu sp. zn. 6 Co 318/04 zistil nasledovný stav konania:

Dňa 11. júna 2001 podal sťažovateľ okresnému súdu žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

Dňa 11. januára 2002 okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe.

Dňa 5. februára 2002 podal žalovaný návrh na prerušenie konania z dôvodu prebiehajúceho konania o určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru sp. zn. 7 C 55/01.

Dňa 31. mája 2002 bol daný pokyn kancelárii na pripojenie spisu sp. zn. 7 C 55/01.

Z 27. júna 2002 sa v spise nachádza úradný záznam, že spis sp. zn. 7 C 55/01 sa nachádza na krajskom súde z dôvodu podaného odvolania.

Dňa 6. augusta 2002 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na spojenie právnej veci sp. zn. 12 C 82/01 o určenie neplatnosti výpovede s konaním o náhradu mzdy (žaloba podaná 2. augusta 2002).

Dňa 28. augusta 2002 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe.

Dňa 4. septembra 2002 sťažovateľ doplnil žalobu o určenie neplatnosti výpovede.

Dňa 11. septembra 2002 sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na vykonanie dôkazov.

Dňa 25. septembra 2002 bol určený termín pojednávania na 5. november 2002.

Dňa 15. októbra 2002 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na predvolanie svedkov.

Dňa 25. októbra 2002 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na vykonanie dôkazov.

Dňa 5. novembra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené pre vnesenú námietku rozsúdenej veci na 10. december 2002.

Dňa 10. decembra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie. Bol vynesovaný rozsudok, ktorým sa určilo, že výpoveď daná sťažovateľovi je neplatná.

Dňa 30. decembra 2002 sťažovateľ podal návrh na vydanie predbežného opatrenia (platenie časti pracovnej odmeny). Zákonný sudca zistil, že vec bola zapísaná pod nesprávnym číslom (7 Nc PO 59/02).

Dňa 29. januára 2003 bol návrh na vydanie predbežného opatrenia sp. zn. 7 Nc PO 59/02 prevedený do registra 12 C na základe opatrenia predsedu okresného súdu.

Dňa 30. januára 2003 bol návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietnutý.

Dňa 3. februára 2003 žalovaný podal proti rozsudku prvostupňového súdu odvolanie.

Dňa 7. februára 2003 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 10. februára 2003 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 12. februára 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k odvolaniu žalovaného proti rozsudku.

Dňa 13. februára 2003 bolo okresnému súdu doručené doplnenie odvolania sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí predbežného opatrenia.

Dňa 18. februára 2003 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 18. februára 2003 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 24. februára 2003 sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že zaplatil súdny poplatok.

Dňa 25. marca 2003 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 28. mája 2003 sťažovateľ nahliadol do spisu na krajskom súde.

Dňa 5. júna 2003 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a potvrdil uznesenie prvostupňového súdu o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 9. júna 2003 sťažovateľ zaslal okresnému súdu návrh na doplnenie dôkazov.

Dňa 25. júna 2003 sa spis z krajského súdu vrátil späť okresnému súdu.

Dňa 7. júla 2003 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na zabezpečenie dôkazov.

Dňa 9. júla 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľa. Toho istého dňa sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 1. októbra 2003 zákonný sudca určil termín pojednávania na 11. november 2003.

Dňa 1. októbra 2003 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie originálov listinných dôkazov. Toho istého dňa okresný súd vyžiadal zdravotnú dokumentáciu sťažovateľa a zároveň vyzval Sociálnu poisťovňu na predloženie dokladu o jeho práceneschopnosti.

Dňa 7. októbra 2003 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 7. októbra 2003 sťažovateľ doručil okresnému súdu listinné dôkazy.

Dňa 3. novembra 2003 sťažovateľ opätovne nahliadol do spisu.

Dňa 11. novembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 16. január 2004 za účelom doplnenia dokazovania.

Dňa 18. novembra 2003 sťažovateľ doplnil žalobný návrh o úrok z omeškania z nezaplatenej mzdy.

Dňa 18. novembra 2003 sťažovateľ podal návrh na pribratie znalcov, návrh na vydanie predbežného opatrenia (zaplatenie časti pracovnej odmeny) a návrh na vylúčenie zákonného sudcu z dôvodu zaujatosti.

Dňa 19. novembra 2003 sťažovateľ požiadal o urýchlené rozhodnutie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 19. novembra 2003 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 28. novembra 2003 zákonný sudca určil termín pojednávania.

Dňa 1. decembra 2003 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti zákonnej sudkyne.

Dňa 2. decembra 2003 krajský súd rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci.

Dňa 8. decembra 2003 sa spis spolu s rozhodnutiami vrátil z krajského súdu okresnému súdu.

Dňa 11. decembra 2003 okresný súd zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7. januára 2004.

Dňa 26. januára 2004 sťažovateľ požiadal podpredsedníčku okresného súdu o odstránenie zbytočných prietáhov v jeho právnej veci.

Dňa 3. a 4. februára 2004 sťažovateľ doplnil dôkazy do spisu.

Dňa 13. februára 2004 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o zmenu miestnej príslušnosti.

Dňa 19. februára 2004 okresný súd vyzval Sociálnu poisťovňu na vyjadrenie ohľadom práceneschopnosti sťažovateľa.

Dňa 19. februára 2004 zákonná sudkyňa vytýčila termín pojednávania na 23. marec 2004.

Dňa 3. marca 2004 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 17. marca 2004 sťažovateľ opätovne nahliadol do spisu.

Dňa 23. marca 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. apríl 2004 za účelom výsluchu svedkyne.

Dňa 24. marca 2004 bol sťažovateľom podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia a žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku.

Dňa 26. marca 2004 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 29. marca 2004 sťažovateľ zaslal okresnému súdu doplnenie dôkazov.

Dňa 31. marca 2004 okresný súd zastavil konanie o vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 13. apríla 2004 sťažovateľ doručil svoje vyjadrenie okresnému súdu. Zároveň doplnil návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 21. apríla 2004 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 23. apríla 2004 sťažovateľ doplnil dôkazy do spisu.

Dňa 30. apríla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené za účelom doplnenia dokazovania na 28. máj 2004.

Dňa 5. mája 2004 okresný súd vyžiadal od MUDr. Š. kópiu zdravotnej dokumentácie.

Dňa 5. mája 2004 sťažovateľ oznámil okresnému súdu udelenie splnomocnenia inému zástupcovi (M. H.), ktorá však plnomocenstvo neprijala.

Dňa 12. mája 2004 bolo okresnému súdu doručené faxové podanie sťažovateľa, v ktorom navrhoval uzavretie zmieru.

Dňa 12. mája 2004 boli okresnému súdu od MUDr. Š. doručené vyžiadané doklady o zdravotnom stave sťažovateľa.

Dňa 17. mája 2004 bolo poštou doručené podanie sťažovateľa, ktoré poslal faxom 12. mája 2004.

Dňa 25. mája 2004 sťažovateľ upresnil výpočet náhrady mzdy.

Dňa 28. mája 2004 sa uskutočnilo pojednávanie. Bol vyhlásený druhý rozsudok, ktorým sa určilo, že výpoveď daná sťažovateľovi je neplatná.

Dňa 4. júna 2004 bolo okresnému súdu doručené oznámenie o zmene právneho zástupcu sťažovateľa.

Dňa 28. júna 2004 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 28. júna 2004 sťažovateľ podal žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty a zároveň podal odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí predbežného opatrenia.

Dňa 14. júla 2004 nahliadol do spisu právny zástupca sťažovateľa.

Dňa 20. júla 2004 okresný súd vyzval JUDr. I. Ch. (predchádzajúci právny zástupca sťažovateľa), aby uviedol, či sa v dňoch 7. a 8. apríla 2004 nachádzal v mieste svojho pracoviska.

Dňa 23. júla 2004 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 26. júla 2004 sťažovateľ podal návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 5. augusta 2004 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného proti rozsudku.

Dňa 10. augusta 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa na vyjadrenie k odvolaniu žalovaného.

Dňa 10. augusta 2004 bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 18. augusta 2004 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 18. augusta 2004 sťažovateľ podal návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 20. augusta 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k odvolaniu žalovaného proti rozsudku.

Dňa 20. augusta 2004 právny zástupca sťažovateľa podal vyjadrenie k odvolaniu žalovaného.

Dňa 27. augusta 2004 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 2. septembra 2004 žalovaný oznámil okresnému súdu, že zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie.

Dňa 3. septembra 2004 sťažovateľ nahliadol do spisu.

Dňa 6. septembra 2004 okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na odpustenie zmeškanej lehoty.

Dňa 8. septembra 2004 okresný súd návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 10. augusta 2004 bol spis postúpený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného proti rozsudku prvostupňového súdu z 28. mája 2004.

Dňa 16. septembra 2004 bol spis vrátený okresnému súdu ako predčasne predložený z dôvodu, že ešte neuplynula lehota na podanie odvolania proti uzneseniu č. k. 12 C 82/01-395, 12 C 82/01-397.

Dňa 6. októbra 2004 bol spis postúpený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 9. novembra 2004 bol určený termín pojednávania na krajskom súde na 14. apríl 2005.

Dňa 14. apríla 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené z dôvodu neprítomnosti predsedníčky senátu (rehabilitačný pobyt).

Dňa 28. apríla 2005 sa uskutočnilo pojednávanie. Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti bol potvrdený.

Dňa 28. apríla 2005 právny zástupca sťažovateľa vyčíslil trovy právneho zastúpenia.

Dňa 12. mája 2005 bol okresnému súdu doručený spis z odvolacieho konania.

Dňa 6. mája 2005 došlo krajskému súdu podanie sťažovateľa, ktorým požiadal o urýchlené písomné vyhotovenie rozsudku.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95, I. ÚS 89/99 a iné).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 28/01).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02 a iné) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci, spor o trvanie pracovného pomeru a mzdové nároky z neho vyplývajúce je po právnej stránke štandardnou agendou všeobecných súdov, pretože ide o pracovnoprávny spor, ktorý patrí do rozhodovacej

právomoci všeobecných súdov. Aj skutkovú stránku veci možno zaradiť medzi štandardnú agendu v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

Správanie účastníkov je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a k porušeniu práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil žiadnu okolnosť hodnú osobitného zreteľa, ktorú by bolo možné pričítať na vrub s'ťažovateľovi, okrem námietky predpojatosti sudcu a žiadostí o zmenu miestnej príslušnosti, ktoré do určitej miery ovplyvnili postup okresného súdu vo veci.

Pokiaľ ide o tvrdenie okresného súdu o opakovaní návrhov na vydanie predbežného opatrenia (päťkrát), je pravdou, že už po prvom rozhodnutí s'ťažovateľ mohol predvídať, ako súdy vo veci rozhodnú, keď nezmení dôvody návrhu.

Ústavnému súdu neprináleží hodnotiť meritórnu stránku rozhodovania o predbežnom opatrení, ale musí prisvedčiť s'ťažovateľovi, že fakticky došlo k ohrozeniu jeho pohľadávky pre zmeny na strane odporcu. Tieto skutočnosti, pokiaľ ide o postup s'ťažovateľa, vzal ústavný súd na vedomie.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k neodôvodneným priet'ahom, vzal ústavný súd do úvahy okolnosti prípadu a zistil, že okresný súd vykonával úkony a nezistil neodôvodnené obdobia nekonania. Efektívnosť úkonov však nesmerovala k včasnému rozhodnutiu, pretože keď okresný súd vo veci

rozhodol, rozhodnutie malo také nedostatky, pre ktoré ho nadriadený súd zrušil a prikázal mu vo veci znovu konať a rozhodnúť. Sťažovateľ zaplavoval okresný súd návrhmi a doplneniami, ale tento na ne mohol primerane reagovať a rozhodovať.

V okolnostiach prípadu teda konanie okresného súdu bolo neefektívne, čo malo za následok zbytočné prietahy v konaní, a tým aj porušenie práv sťažovateľa. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom (bod 1 výroku nálezu).

Pokiaľ ide o hodnotenie postupu krajského súdu, ústavný súd v jeho konaní nezistil porušenie práv sťažovateľa.

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu tento prihliadne na obdobia nečinnosti všeobecného súdu len vtedy, keď sa vyskytnú opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnia celkovú dĺžku súdneho konania (II. ÚS 19/00, II. ÚS 57/01 a iné).

Takýto postup v konaní krajského súdu ústavný súd nezistil, a preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 000 Sk, ktoré odôvodnil najmä postupom okresného súdu, svojím osobným postavením, ako aj zlým zdravotným stavom a tiež situáciou svojej rodiny.

Ústavný súd pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd

pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru aplikovaného na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že účelom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody.

Ústavný súd pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia prihliadol na všetky okolnosti prípadu, najmä na predmet sporu a jeho význam pre sociálne postavenie sťažovateľa a jeho rodinu. Posúdil tiež dĺžku konania a efektívnosť vykonávaných úkonov pri nastoľovaní právnej istoty.

Ústavný súd v okolnostiach prípadu považuje za primerané finančné zadosťučinenie sumu 20 000 Sk (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

Sťažovateľ sa pôvodne domáhal aj uloženia príkazu, aby okresný súd v jeho veci konal. Na ústnom verejnom pojednávaní právna zástupkyňa sťažovateľa ustúpila od tohto návrhu z dôvodu, že medzitým už okresný súd vo veci rozhodol.

Právna zástupkyňa sťažovateľa vyčíslila trovy konania za seba, ako aj za predchádzajúceho advokáta, a to u každého za dva úkony a dve paušálne náhrady, spolu vo výške 10 600 Sk.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý zakotvuje výnimku z tejto zásady, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, keďže rozhodol o porušení základných práv sťažovateľa a tento bol vo veci úspešný.

Pri určení výšky náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom.

Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, pričom tento nie je ocenený peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na skutočnosť, že všetky úkony boli realizované v roku 2005, za jeden úkon právnej pomoci prislúcha náhrada vo výške 2 501 Sk a podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky aj paušálny príplatok vo výške 150 Sk.

Vo veci pôsobili dvaja právni zástupcovia, preto ústavný súd priznal trovy právneho zastúpenia obom po 5 302 Sk, ktoré zaviazal uhradiť okresný súd v lehote pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 a 4 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto nálezu rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2005